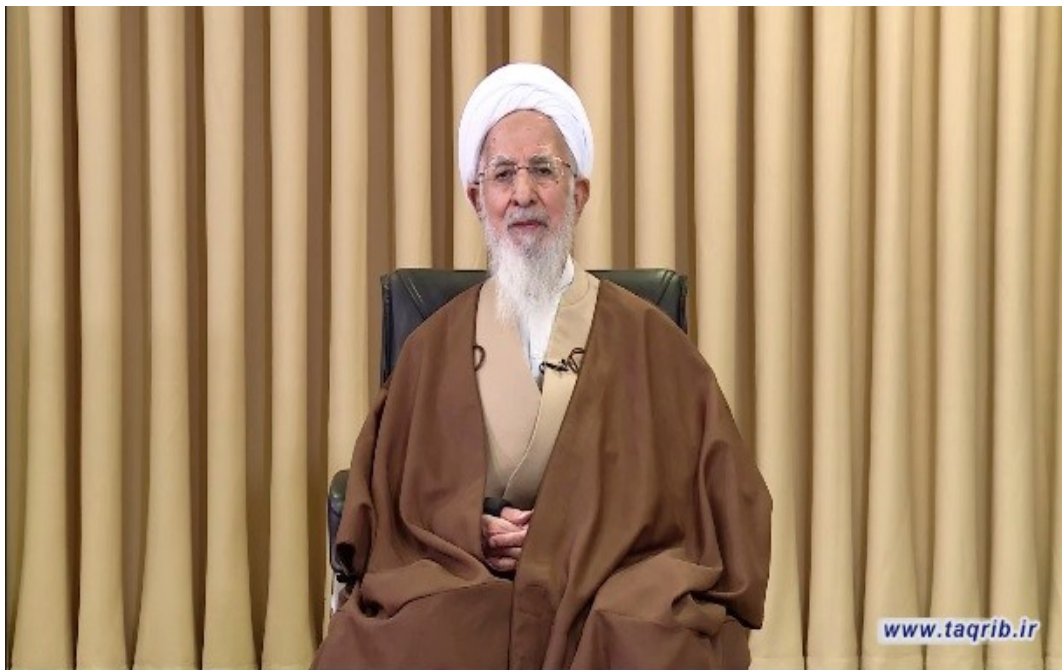

پیام آیت الله العظمی جوادی آملی به سی و هفتمین کنفرانس بین المللی وحدت اسلامی | فیلم

سومین روز از سی و هفتمین کنفرانس بین المللی وحدت اسلامی، امروز دوشنبه 11 مهر 1402 با پیام تصویری آیت الله العظمی جوادی آملی در سالن همایش های صدا و سیما برگزار گردید.

به گزارش روابط عمومی مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی، متن پیام ایشان به شرح زیر است:

... ذات اقدس الهی به رسولش می فرماید: لَوْ اَنْفَقْتَ مَا فِی الْاَرْضِ جَمِیْعًا مَا اَلَّفْتَ بَیْنَ قُلُوبِهِمْ؛ اگر همه ذخایر زمین را صرف بکنی تا جامعه متحد بشود، مقدور شما نیست، زیرا وحدت، آسمانی است و زمینی نیست. وحدت در سایه توحید و اعتقاد به اسماء حسناى الهی و مسئله معاد و مانند آن حاصل می شود. با داشتن زر و سیم، کوه معدن پیدا می کند، ولی جامعه متحد نخواهد شد لَوْ اَنْفَقْتَ مَا فِی الْاَرْضِ جَمِیْعًا مَا اَلَّفْتَ بَیْنَ قُلُوبِهِمْ .

أعوذ بالله من الشیطان الرجیم

«الحمد لله رب العالمين و صلّی الله علی جمیع الأنبياء و المرسلين و الأئمة الهداة المهديين و فاطمة الزهراء سلام الله عليهم اجمعين بهم نتولّی و من أعدائهم نتبرّأ الي الله».

مقدم شما بزرگواران، علما، نخبه ها، فرهیختگان و دانشمندان ارجمند را گرامی می دارم. هفته پربرکت وحدت را به همگان تهنیت عرض می کنیم. میلاد ذات مقدس پیامبر اعظم(علیه و علی آله آلاف التحية و الثناء) را ارج می نهیم. امیدواریم ذات اقدس الهی به برکت این موالید آنچه خیر و صلاح و فلاح دنیای اسلام است نصیب مسلمانها بفرماید و از برگزارکنندگان این مراسم حق شناسی می کنیم و از همه بزرگوارانی که با ایراد مقاله یا ارائه مقالات بر وزن علمی این کنگره ها و همایشها و نشستها افزوده و می افزایند، خدای سبحان به احسن وجه بپذیرد.

آنچه محور اصلی بحث است، آن است که با استفاده و بهره وری از ارزشهای مشترک ادیان الهی و مذاهب الهی، وحدت را که رهاآورد همه انبیا و اولیای الهی(علیهم السلام) است، تحصیل کنیم و حراست نماییم.

مستحضرید که اختلاف، زمینی است و وحدت، الهی و آسمانی است. در گستره زمین، اعماق زمین، در معادن زمین، در دریاها و زمین و در کوه های زمین وحدت پیدا نمی شود. ذات اقدس الهی به رسولش می فرماید: **لَوْ أَنزَفَقَتْ مَاءَ فِي الْأَرْضِ جَمِيعاً مَا أَلْصَقَتْ بَيْتَنَ قُلُوبِهِمْ**؛ [1] اگر همه ذخایر زمین را صرف بکنی تا جامعه متحد بشود، مقدور شما نیست، زیرا وحدت آسمانی است و زمینی نیست. وحدت در سایه توحید و اعتقاد به اسماء حسنی الهی و مسئله معاد و مانند آن حاصل می شود. با داشتن زر و سیم، کوه معدن پیدا می کند، ولی جامعه متحد نخواهد شد **لَوْ أَنزَفَقَتْ مَاءَ فِي الْأَرْضِ جَمِيعاً مَا أَلْصَقَتْ بَيْتَنَ قُلُوبِهِمْ**.

راز اینکه وحدت، آسمانی است و زمینی نیست آن است که موجودات زمینی باهم جمع نمی شوند، اما موجودات آسمانی همه باهم اند. در کتابهای آسمانی گرچه اختلاف مختصری هست، اما هیچ مخالفتی بین رهاآورد کتابهای آسمانی پیدا نمی شود. انبیای الهی اختلاف برنامه ای دارند، ولی مخالفتی بین آنها نیست. رهبران الهی در یک دین ممکن است اختلاف نظر داشته باشند، ولی مخالفتی بین آنها نیست. این بیان اختصاصی به قرآن کریم ندارد که **لَوْ كَانَ مِنْ عِنْدِ غَيْرِ اللَّهِ لَوَجَدُوا فِيهِ اخْتِلَافاً كَثِيراً**؛ [2] صدر و ذیل تورات یک دست است، صدر و ذیل انجیل یک دست است، صدر و ذیل

زبور داود یک دست است، چه اینکه صدر و ذیل قرآن کریم یک دست است.

بنابراین معارف قرآنی متحد است، چون از آسمان است نه از زمین ﴿وَلَوْ كَانَ مِنْ عِنْدِ غَيْرِ اللَّهِ لَوَجَدُوا فِيهِ اخْتِلَافًا كَثِيرًا﴾. اختلاف از زمین برمی خیزد، از آسمان نمی آید. ما دو کار باید انجام بدهیم؛ یکی اینکه برنامه های آسمانی را به دقت بفهمیم و بپذیریم، دوم برنامه های زمینی را به دقت رصد کنیم و مدیریت کنیم.

در قرآن کریم فرمود آنچه در زمین است، من برای شما مسخر کردم. اگر صدر و ساقه زمین برای بشر تسخیر شده است، بشر کمبودی ندارد که در اثر کمبود و حرص و طمع و مانند آن با یکدیگر اختلاف داشته باشند. جنگ جهانی اول و دوم و همچنین جنگهای نیابتی منطقه ها و زمان ها و زمین های مخصوص در اثر کوتاه فکری است. قرآن کریم فرمود، اختلاف زیانبار است. این بیان نورانی پیامبر(علیه و علی آله آلاف التحية و الثناء) است: «إِيَّاکُمْ وَالْبِغْضَةَ ... فَإِنَّ زَهَّاءَ الْحَالِيقَةِ لِلدِّينِ»؛ [3] فرمود شما مواظب باشید اختلاف که با یکدیگر دارید تیغی است که در دست شماست، یک، این تیغ زیر بوته های دین را می تراشد و اینها را از پای در می آورد و از پایه در می آورد، این دو.

شما مستحضرید اگر کسی در روز دهم در منا سرش را حلق کرد، به این زودی مو در نمی آید و اگر هر روز تیغ در دست او باشد و سر را حلق کند، مویی رشد نمی کند. در این حدیث نبوی وجود مبارک آن حضرت(علیه و علی آله آلاف التحية و الثناء) فرمود: «إِيَّاکُمْ وَالْبِغْضَةَ ... فَإِنَّ زَهَّاءَ الْحَالِيقَةِ لِلدِّينِ»، مبادا با یکدیگر کینه داشته باشید، زیرا بغض و عداوت نسبت به یکدیگر تیغ تیز است که دین قرار می گیرد و ریشه کن می کند. نمی گذارد این گلهای دین بروید این خوشه ها و شاخه های دین بروید. «إِيَّاکُمْ وَالْبِغْضَةَ ... فَإِنَّ زَهَّاءَ الْحَالِيقَةِ لِلدِّينِ». این اختلاف زیر دین تیغ می گذارد.

بنابراین خطر مخالفت بی دین شدن است و خط بی دین شدن سوخت و سوز جهنم است، گذشته از رسوایی دنیا. اما وحدت از آسمان نازل می شود. اینکه فرمود: ﴿وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا﴾ [4] این حبل و این طناب الهی به وسیله کتابهای آسمانی به زمین آویخته است، نه انداخته. قرآن و همچنین تورات و همچنین انجیل و همچنین زبور داود و هر نوشته ای از نوشته های الهی، اینها به زمین القاء شدند، نه انداخته. تجلی شده اند، نه تجافی. آویخته شده اند، نه انداخته. به زمین نینداخته اند که فاصله پیدا کند با آسمان، بلکه به زمین آویختند. این کتاب الهی در عین حال که در دست مردم است طرف دیگرش در دست بی دستی خدای سبحان است. تورات این چنین است، انجیل غیر محرّف این چنین است،

تورات اصیل اینچنین است لذا فرمود: **وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا**.

اگر آن معارف الهی که در کتابهای آسمانی است اعتقاد به وحدانیت خدا، ابدیت خدا، ازلیت خدا، جریان معاد، حقانیت قیامت و مانند آن این در دلها مستقر بشود، هرگز جامعه به جان هم نمی افتد. نه جنگ جهانی اول و دوم پیش می آید و نه جنگ های نیابتی و نه اختلافات دیگر.

پس آنچه که به نام وحدت است، در آسمان است و آنچه که نازل می شود به نحو آویختن است نه به نحو انداختن. به نحو تجلی است نه به نحو تجاف؛ یعنی در عین حال که در بالا هست، در پایین هم حضور دارد و برای اینکه روشن بشود، انسان می تواند آسمانی بیندیشد، به انسان یک فکری داد که آن الهی فکر می کند، قلبی داد که الهی فکر می کند. فرمود شما باید به بهترین وجه زندگی کنید و زندگی بهترین وجه در سایه وحدت است، نه در سایه مخالفت با یکدیگر. نه در سایه جنگ و ریخت و پاش و کارهای نظامی. در سایه گذشت و ایثار است. شما برای اینکه بتوانید خوب زندگی کنید، باید به دو نکته توجه کنید یکی اینکه هیچ کمبودی در جهان خلقت و نظام سپهری نیست. شما هر چه بخواهید، عمر بکنید، عمر طولانی آن قدر امکانات در جهان هست که همه شما را تأمین میکند. این اصل اول.

اصل دوم آن است که آنچه که در نظام هستی است، خدا آن را مسخر شما قرار داده است. نه انسان حق دارد بگوید من نمی توانم! نه هیچ موجود آسمانی یا زمینی دیگر حق دارد که بگوید من تابع خواسته انسان نیستم! هر دو امتناع ممنوع است. اگر انسان حق ندارد بگوید که من نمی توانم و اگر جهان حق ندارد که بگوید من مضایقه می کنم؛ بلکه هم انسان در اثر عنایت الهی توانمند است و هم جهان تسخیر شده است، بنابراین کمبودی نیست تا انسان به وسیله کمبود به جان یکدیگر بیفتد. البته آن طبع سیر نشدنی افراد طمع طلبی دیگر است که زمینه فساد را فراهم می کند.

بنابراین در قرآن آمده است که اتحاد و هماهنگی زمینی نیست آسمانی است **لَّوْ أَزْهَقْتُمَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا مَّا أَلْفَقْتُمَا بَيْنَ قُلُوبِهِمْ**، آسمان بودن هم به این است که اگر کسی موحد بود جز خدا به احدی اعتنا و اعتمادی نداشت، قلب و قالبش به فکر الهی است، خیر دیگران را هم می خواهد، یک؛ و آنچه در نظام هست خدا برای بشر خلق کرد، چه زمان چه زمین، فرمود: **جَعَلْ لَكُمْ** اللّٰیْلَ وَ النَّهَارَ او شب و روز را برای شما خلق کرد. انسان باید شب و روزش را مدیریت بکند، برنامه های صحیح در شبانه روز داشته باشد که هم به کارهای فردی برسد هم به کارهای جمعی. هم به آن خلوت کردن با ذات اقدس الهی بار یابد و هم با مسائل اجتماعی دیگر. هم زمان را می تواند برنامه ریزی کند و زیر مجموعه خود بگیرد، چون فرمود: **جَعَلْ لَكُمْ** اللّٰیْلَ وَ النَّهَارَ، هم آسمان و

زمین را که نظام سپهری اند می تواند اساس قرار بدهد برای بهره برداری. اگر هیچ موجودی در آسمان نیست مگر اینکه می تواند مسخر باشد و انسان می تواند او را تسخیر کند بنابراین کمبودی در عالم نیست تا در اثر کمبودی جا یا زمان یا زمین، اختلافی پیش بیاید.

اگر حرص و طمع زائد باشد او را باید با فضایل اخلاقی تربیت کرد وگرنه هیچ موجودی در عالم نیست که خدا او را برای انسان خلق نکرده باشد. این «خَلَقَ لَكُمْ مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا»، یا «خلق لكم» آنچه در آسمان و زمین است یا «خلق لكم» آنچه در مجموع نظام سپهری است اینها برای شما خلق شده است. پس بنابراین چیزی کم نیست تا انسان در اثر کمی آن مواد با یکدیگر اختلاف کند.

همه چیز حتی زمان را باید مدیریت کند، چون فرمود: «جَعَلْ لَكُمْ الْإِلَّيْلَ وَالنَّهَارَ». هم زمین را باید مدیریت کند، هم مجموعه نظام سپهری را. ولی در تمام این برنامه ریزی ها باید بداند اختلاف در رهاورد الهی نیست. آنجا جز وحدت و هماهنگی چیزی دیگر نیست و اتحاد و فضاگیری در متن دریاها نیست، زیرا جای کثرت است و جای لعن یکدیگر و جای تساوق و امثال ذلک است.

نتیجه اینکه، اتحاد یک امر الهی است و نازل می شود به نحو تجلی، نه به نحو تجافی و اختلاف یک امر زمینی است و انسان هرگز با زمین نگری و گرایش به زمین و زمین محوری نمی تواند به اتحاد بار یابد و اما اگر آسمان نگری کند هم می تواند اتحاد را حفظ کند، هم به سعادت دنیا و آخرت برسد.

من مجدداً مقدم شما را گرامی می دارم. آنچه خیر و صلاح و فلاح جهان اسلام است و رفاه مسلمین را تأمین می کند، به برکت قرآن و عترت فراهم بشود.

«غفر انا لنا و لكم و السلام علیکم و رحمة انا و برکاته»

[1] . سورة انفال، آیه 63.

[2] . سورة نساء، آیه 82.

[3] . دعائم الإسلام، ج 2، ص 352.

[4] . سورة آل عمران، آیه 103.